

Pedagogická fakulta UK Praha

Diplomová práce

Autor: Simona Mudrová

Název práce : Kouření a pití alkoholu dospívajícími jako interdisciplinární problém

Posudek oponenta práce

Text práce je rozvržen do tří provázaných částí, úvodní pasáže vytvářejí kontury základního problému, kterému se autorka věnuje a tím jsou zdravotní rizika zneužívání alkoholu dětmi a dospívajícími. Po přehledu legislativy, spjaté s danou problematikou autorka uvádí přehled vybraných (mezinárodních) výzkumných studií mapující vybrané výsledky studií (ESPAD, HBSC, SAHA a GYTS) mapujících prevalenci kouření a užívání alkoholu ve věkové skupině 16 – 18 let. Následuje vlastní výzkumné šetření a v závěru je předložen „Návrh doporučení pro základní školy“.

y tabulku a

Druhá a třetí kapitola je stručným, uzavřeným přehledem rizik kouření a pití alkoholu s následným přehledem legislativy (16 stran).

Velký prostor je dán již zmíněným výsledkům mezinárodních výzkumných studií (cca 24 stran), které se uskutečnily paralelně i v ČR, jde o převzetí a podrobné, pečlivé komentování již uveřejněných, zpráv, zpracovaných map, grafů a tabulek.

Vlastní výzkumné šetření je standardně a dobře zpracováno (30 stran). Získaná data z šetření žáků 9. ročníků pražských ZŠ potvrdily souběžná data jiných studií, které se již dříve uskutečnily v ČR.

Návrh doporučení pro základní školy v úvodu opět předkládá všechny platné programy a standardy včetně metodických pokynů. Na základě získaných dat a informací diplomantky v závěru předkládá vlastní návrh projektu.

Oponent uznává, že autorka velmi pečlivě zpracovala vlastní výzkumné šetření a také poskytla dobře komentovaný přehled výsledků šetření (ESPAD, HBSC, SAHA a GYTS). Výrazně opominut ale zůstal proponovaný záměr práce, který je přímo uváděn v názvu : kouření a pití alkoholu dospívajícími „jako interdisciplinárním problému“. Lze souhlasit, že se jedná nutně o problematiku, které přesahuje pouze jeden obor, ale v textu jsem nenašel jasně popsanou interdisciplinaritu. I když je práce diplomantky orientována na problém kouření a pití alkoholu, přesto nelze nezmínit, že výzkumy, např. HBSC při analýze komponent zdraví analyzují pět témat, nejen návyková rizika (kouření a spotřeba alkoholu), ale také stejně významně i výživu, dietní zvyklosti a „body image“, tělesnou aktivitu ve VČ, psychosociální adaptace a duševní zdraví a také úrazům. Z textu práce je sice zřejmé, že autorka se zabývá, což je i v názvu práce, pouze problémem kouření a spotřebou alkoholu, jenže tím dochází k zúžení problematiky, ztracení kontextu vlivů, a jen kontext, jak známo dává smysl. Tím se také poodešlo od proponované interdisciplinaritě. Může autorka sdělit, kde a jak nahlíží na tuto otázku? Proč přímo nevěnovala alespoň podkapitolu uváděné interdisciplinaritě, mezioborovému provázání? Odkaz na text, který se zabývá obecným komentováním, není interdisciplinarita.

Výzkumná část je dobře zpracována, pouze jsem se pozastavil nad faktem, že není popsána instrukce (!) Navíc může být zkreslený výsledek okolnostmi zpracování, autorka se zadávání dotazníků vůbec neúčastnila, přitom se jedná o získání osobních, důvěrných informací o chování žáků (kouření – pití alkoholu!!) To, že je ohlašována anonymita, je narušeno faktem, že žáci museli odevzdávat vyplněný dotazník učitelům, který je zná, a je zcela zřejmé, že si výsledky přečetli, čehož si žáci museli být vědomi.

Koncepce projektu Školní klubovny je rovněž zúžena na problematiku kouření a pití alkoholu, přitom se musí jednat o mnohem širší záběr, protože z hlediska rizik, kterými jsou žáci ohroženi v každodennosti života nelze hovořit pouze jen o těchto negativních vlivech. Zmiňuji například drogy, xenofobie, sekty apod. Značně pochybuji o úspěšnosti navrhovaných témat ve školní klubovně: nejedná se již o diskusní klubovnu, ale o další výuku, či přímo školení o zákonech a nařízeních (viz např. témata na str. 98). Tvrdit, že „...k nadšení je již krůček“ (str. 93), je značně nereálné. Formy realizace témat sledují pedagogicko-hierarchický model a vůbec neberou v úvahu zájem žáků.

(Drobná poznámka ohledně zpracování : v případě převzatých map, tabulek a grafů (např. str. 33, 37 aj.) je vhodné uvádět pramen vždy pod tabulky či mapy, dotazník pro žáky 9. ročníku mohla autorka dát do příloh a ne do textu.)

Text je dobře zpracován, pečlivě přehlednut, výzkum má všechny parametry. Zásadní výtka je nesplnění proponované interdisciplinarity a přílišné zúžení záběru navrhovaného projektu.

Práce splňuje nároky na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení : .....

V Praze 24.4.2008

PhDr. Jiří Kučířek, Ph.D.